

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
valtiovarainministerio@vm.fi

LAUSUNTO METROPOLIHALLINTOA KOSKEVASTA HALLITUKSEN ESITYKSEN LUONNOKSESTA

Valtiovarainministeriö on kirjeellään 10.12.2014 (VM093:00/2013) pyytänyt Helsingin Yrittäjien lausuntoa metropolihallintoa koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta sekä siihen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta koskien metropolihallinnon valtionavustuksia. Helsingin Yrittäjät lausuu asiassa kunnioittavasti seuraavan.

1. Metropolihallintolaki (lakiehdotus 1)

1a. Metropolihallinnon perustamisen tarkoitus ja tavoitteet

Suomen väestö ja yritystoiminta keskittyvät tulevaisuudessa entistä enemmän eteläiseen Suomeen. Nopeasti kasvava metropolialue tarvitsee menestyäkseen panostusta yritysten kilpailukykyyn parantamiseen. Kansainvälisellä tasolla kilpailukykyinen metropolialue tuottaa elinvoimaa koko Suomelle.

Metropolialueen kuntakohtaiset strategiat ja päätöksenteko muodostavat nykyisin pirstaleisen kokonaisuuden. Alueella onkin tarpeellista tehdä kuntarajat ylittävää suunnittelua alueen kansainvälisen kilpailukykyyn, yritysten toimintamahdollisuuksien ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi erityisesti maankäyttöön, liikenteeseen ja asumiseen liittyen.

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään metropolialueen yhteistyön tiivistämiseksi metropolihallinnon perustamista. Katsomme että metropolialueelle ei tulisi rakentaa sellaista uutta hallinnon tasoa, josta aiheutuu lisää byrokratiaa ja kustannuksia. Esitetty metropolihallinnon malli loisi päällekkäisiä hallintorakenteita, mikä lisäisi tehottomuutta.

Metropolialueen yhteisenä toimijana voisikin luontevasti toimia Uudenmaan liitto, jolle annettaisiin uusia, koordinoivia tehtäviä. Tällöin maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelun koordinointi koskisi koko Uudenmaan talousaluetta, eikä rajautuisi vain sen osaan, kuten esitetty metropolihallintomalli.

Mikäli metropolihallinnon toteuttamiseen päädyttäisiin, tulisi se toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Toimivaltuuksien tulisi olla selkeitä ja yhteistyön kuntien sekä Uudenmaan liiton kanssa tehokasta ja dynaamista.

Esityksessä on asiamukaisesti päädytty siihen, että suunnitellulle metropolihallinnolle ei tulisi omaa verotusoikeutta, vaan rahoitus kerättäisiin kuntaosuuksina.

Tärkeää on myös, että mahdollinen uusi hallinto ei tuota lisää yritystoimintaa vaikeuttavaa sääntelyä. Kuten luonnoksessa todetaan, perustuu metropolialueen kehitys ja kilpailukyky ensisijaisesti yritysten menestykseen. Kaikessa metropolialueen toiminnan suunnittelussa tulisi arvioida vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin ja asettaa tavoitteeksi yritystoiminnan kilpailuedellytysten parantaminen.

Pyydetyistä yksityiskohtaisista kommentteista toteamme seuraavan.

1b. Metropolihallinto ja sen jäsenkunnat (2 - 3 §)

Tarkoituksenmukaista on, että metropolialueen yhteistyö kattaa koko Uudenmaan talousalueen.

1d. Metropolivaltuusto (5 §)

Emme ota kantaa metropolivaltuuston tarpeellisuuteen. Mahdollisen metropolivaltuuston toiminnan tehokkuuteen ja kustannuksiin tulee kuitenkin kiinnittää huomiota.

1e. Metropolivaalit (7 - 13 §)

Mahdolliset metropolivaalit on tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta toimittaa kuntavaalien yhteydessä.

1o. Henkilöstö (30 §)

Mahdollista metropolihallintoa luotaessa tulisi huolehtia siitä, ettei organisaatioilla ole päällekkäisiä työtehtäviä, vaan vastuualueet organisoidaan tarkoituksenmukaisesti. Toiminnan tavoitteiden ja toimivaltuuksien tulisi olla selkeitä.

1p. Lain vaikutukset

Metropolialueen hallintoa tehostamalla ja hallinnon päällekkäisyyksiä karsimalla voidaan vähentää julkisen sektorin kustannuksia. Mahdollisen metropolihallinnon rahoitus tulisi toteuttaa siten, että julkisesta hallinnosta aiheutuva kokonaisverorasitus alenee. Metropolihallinto ei missään tapauksessa saisi merkitä kunnallisen kokonaisveroasteen nousua.

2. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttaminen (lakiehdotus 16)

Kaavoituksen hitaus aiheuttaa ongelmia toimivalle yhdyskuntakehitykselle. Metropolikaavaan siirtyminen on perusteltua, jos se nopeuttaa nykyistä kaavoitusprosessia ja lisää maankäytön tehokkuutta alueella. Metropolikaavoituksesta tulee voida päättää ilman ministeriön vahvistusta. Huomiota on kiinnitettävä myös siihen, ettei mahdolliseen metropolikaavaan siirtymisvaiheen aikana maankäytön suunnittelu ja rakentaminen hidastu ja vaikeudu.

3. Muihin lakiehdotuksiin (lakiehdotukset 2 - 15 ja 17 - 20) liittyvät asiat

Emme ota kantaa muihin lakiehdotuksiin.

4. Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

Uudellamaalla on meneillään useita kuntaliitosselvityksiä ja katsommekin, että kuntien yhteistyön tiivistäminen on toimivin keino edistää metropolialueen kehitystä nykyistä tehokkaammaksi toimintakokonaisuudeksi.

Helsinki, 4.2.2015

HELSINGIN YRITTÄJÄT ry

Tiina Oksala
toimitusjohtaja